Рекомендований список імен видатних творців, дослідників і популяризаторів української мови, які можна використати у географічних назвах та об'єктах топоніміки

1. **Адріанова-Перетц Варвара** (1888, Ніжин, Чернігівська область - 1972, Ленінград (нині Санкт-Петербург, Росія); літературознавець, фольклорист, мовознавець, текстолог, бібліограф; досліджувала українську літературу 16-18 ст., українсько-російській літературні, мовні, культурні взаємини, українську паломницьку літературу, український театр 16-18 ст. та шкільні драми 17-18 ст. тощо).

2. **Антоненко-Давидович Борис** (1899, с. Засулля (тоді Полтавщина, тепер Сумщина) - 1984, Київ; письменник, перекладач, активний дослідник та захисник української мови, лауреата Державної премії України імені Тараса Шевченка; у 1969 році став на захист "репресованої" літери "Ґ", яку раніше було вилучено з словників, як шкідливий націоналістичний матеріал; найвідоміша мовознавча праця "Як ми говоримо" стала знаковою для всієї мовознавчої спільноти).

3. **Бевзенко Степан (**1920, с. Станіславівка, Кіровоградська область - 2005, Київ; мовознавець, педагог, дослідник історії та діалектології української мови, доктор філологічних наук, професор).

4. **Белей Любомир** (1962, смт Войнилів, Івано-Франківська область - 2018, Ужгород; мовознавець, доктор філологічних наук, професор, директор та засновник Науково–дослідного інституту україністики імені Михайла Мольнара; автор наукових праць, присвячених питанням мови, укладач старослов'янсько-українського словника, досліджував українську ономастику, історію української літературної мови, мову та культуру української діаспори та лексикографію).

5. **Білецький Олександр** (1884, Казань - 2 серпня 1961, Київ; літературознавець, професор, академік, збагатив українську літературознавчу науку низкою визначних праць, найважливіші з яких "До побудови теорії літературних стилів", "Поетика драми", "Проблема періодизації літературного процесу").

6. **Бунганич Петро** (1918, с. Стропків, Словаччина - 1996, м. Пряшів, Словаччина; український мовознавець у Словаччині, доктор філології; був завідувачем кафедри української мови й літератури Кошицького університету, працював у різних україністичних комісіях Словацької Академії Наук та Кошицького університету; уклав "Slovensko-ukrajinsky slovnik", автор кількох діалектологічних розвідок, переклав українською мовою ряд творів словацької літератури).

7. **Вінграновський Микола** (1936, м. Первомайск, Миколаївська область - 2004, Київ; поет, прозаїк, кінорежисер, актор, сценарист, один із найголовніших представників творчої генерації шістдесятників, перший президент Українського центру Міжнародного ПЕН-клубу).

8. **Возний Теодозій** (1928, с. Малосілки, Львівська область - 1992, Львів; мовознавець, вчений-славіст, доктор філологічних наук, професор, вивчав словотвір дієслів, один з перших фахівців дослідження дитячого мовлення в Україні).

9. **Ганцов Всеволод** (1892, Чернігів - 1979, Чернігів; мовознавець, лексикограф, член Харківської правописної комісії та автор розділу "Фонетика" у проєкті українського правопису (1926).

10. **Головащук Сергій** (1922, с. Соболівка, тепер Коростенського району Житомирської області - 2013, Київ; мовознавець, словникар; автор праць з української лексикографії, правопису, культури мови).

11. **Голоскевич Григорій** (1884, с. Супрунківці, Подільська губернія - 1935, Тобольськ, РРФСР; мовознавець, громадський діяч, член Української Центральної Ради, автор праць з діалектології Поділля та Правописного словника).

12. **Гончар Олесь** (1918, с. Ломівка, нині Дніпро - 1995, Київ; письменник, літературний критик, перший лауреат Державної премії України імені Тараса Шевченка, поборник української мови, який активно виступав проти її витіснення зі сфери освіти).

13. **Горбач Анна-Галя** (1924, Бродина, Румунія - 2011, Райхельсгайм-Берфурт, Німеччина; українська літературознавчиня, видавчиня, доктор філософії, перекладачка української літератури на німецьку, громадська і політична діячка, член спілки письменників України, член-кореспондент НТШ в Європі; одна з найвідоміших і найактивніших особистостей в українському культурно-інтелектуальному світі діаспори).

14. **Горбач Олекса** (1918, с. Романів, Львівська область - 1997, Райхельсгайм-Берфурт, Німеччина; філолог, славіст, україніст, педагог, видавець, професор університету Франкфурта над Майном, УВУ, УКУ в Римі, дійсний член НТШ).

15. **Гумецька Лукія** (1901, с. Лівча, Польща - 1988, Львів; мовознавець-славіст, доктор філологічних наук, професор; автор понад 100 наукових праць з лексикології, лексикографії та історії української мови; редактор багатотомного видання “Дослідження і матеріали з української мови”; започаткувала перший в Україні осередок істориків-лексикографів львівської ономастичної школи; під керівництвом Л. Гумецької було видано перший фундаментальний “Словник староукраїнської мови XIV-XV століть”).

16. **Дзюба Іван** (1931, с. Миколаївка, Донецька область - 2022, Київ; літературознавець, літературний критик, громадський діяч, дисидент, Герой України, академік, інтелектуал, другий Міністр культури України, голова Комітету з Національної премії України імені Тараса Шевченка, один з ключових представників покоління шістдесятників, знакова постать в українській літературі в питаннях утвердження національної ідеї).

17. **Дзендзелівський Йосип** (1921, с. Мазурове, Миколаївська область - 2008, м. Ужгород; мовознавець, доктор філологічних наук, професор, яскрава постать в українському і слов’янському мовознавстві).

18. **Демський Мар'ян** (1935, с. Липівці, Львівська область - 1995, Львів: мовознавець, професор, доктор філологічних наук; досліджував проблеми сучасної української мови, зокрема фразеології, історії українського мовознавства, діалектології; у співпраці з А. Бурачком та Б. Якимовичем автор першого українсько-російського “Словника для військовиків”).

19. **Дончик Віталій** (1932, Кременчук, Полтавська область - 2017, Київ; літературознавець, літературний критик, публіцист, історик української літератури, громадський і політичний діяч, академік НАН України, знакова постать в українському літературознавстві, спрямованому на утвердження націоцентричних засад філологічної науки).

20. **Драч Іван** (1936, с. Теліжинці, Київська область - 2018, Київ; поет-шістдесятник, кіносценарист, перекладач, драматург, публіцист, державний та громадський діяч, Герой України; в період "хрущовської відлиги" був голосом духовного відродження України; завжди стояв на сторожі збереження й утвердження української мови).

21. **Єфремов Сергій** (1876, с. Пальчик, Черкаська область - 1939, Володимир, Росія; український громадсько-політичний і державний діяч, літературний критик, публіцист, історик літератури, академік Української академії наук, один із творців української журналістики).

22. **Жилко Федот** (1908, с. Соловцовка, Росія - 1995, м. Пушкіно, Росія; український мовознавець, діалектолог, лінгвогеограф, доктор філологічних наук, професор, завідувач відділу діалектології Інституту мовознавства НАН України; розробив концепцію і керував підготовкою, редактор “Атласу української мови”).

23. **Жлуктенко Юрій** (1915, с. Олександрівка, Дніпропетровська область - 1990, Київ; мовознавець, перекладознавець, педагог, перекладач, доктор філологічних наук, професор, іноземний член Фризької академії (Нідерланди); автор близько 190 друкованих праць, що справили визначальний вплив на формування в Україні цілих лінгвістичних напрямків, зокрема контрастивної лінгвістики, соціолінгвістики, лінгвістичної теорії перекладу. Жлуктенко першим з українських мовознавців

системно досліджував мовне життя українців північноамериканської діаспори. Особливо вагомим є внесок Жлуктенка в становлення українського перекладознавства як окремої філологічної дисципліни.

24. **Жовтобрюх Михайло** (1905, с. Ручки, Полтавська область - 1995, м. Київ; мовознавець, доктор філологічних наук, професор, визначна постать в історії філологічної науки, автор монографій “Мова української преси”, “Мова української періодичної преси”, “Українська граматика” тощо).

25. **Зарицький Микола** (1921, смт Брацлав, Вінницька область - 2014, Київ; учений-мовознавець, педагог, спеціаліст у галузі загального мовознавства, словотвору, лексикології, історії української та інших слов'янських мов, психолінгвістики, лінгводидактики, теорії перекладу).

26. **Захарченко Василь** (1936, с. Гутирівка, Полтавська область - 2018, Черкаси; письменник, журналіст, діяч українського руху опору 1960-1970-х років, безкомпромісний у відстоюванні української мови як державної).

27. **Зборовська Ніла** (1962, с.Рубаний Міст, Черкаська область - 2011, Київ; літературознавець, письменниця, критик, одна із перших в українському літературознавстві досліджувала проблеми фемінізму, психоаналізу, постколоніалізму).

28. **Зілинський Іван** (1879, с. Красна (Коростенка), нині Польща - 1952, Прага, Чехословаччина; мовознавець, фольклорист, дослідник лемківських говірок, дійсний член НТШ; 1933 року опублікував “Карту українських говорів”, що стала вагомим внеском в українську діалектологію).

29. **Зінкевич Осип** (1925, с. Малі Микулинці, нині у межах с. Потічок, Івано-Франківська область - 2017, Канада; літературознавець, видавець, інтелектуал, подвижник, голова правління українського незалежного видавництва “Смолоскип”, член Вашинґтонського Комітету Гельсінкських Ґарантій для України, організатор і перший голова Музею-архіву українського самвидаву в Україні, упорядник “Енциклопедії дисидентського руху”).

30. **Іваничук Роман** (1929, с. Трач, Івано-Франківська область - 2016, Львів; письменник, громадський діяч, лауреат Національної премії України імені Т. Шевченка, один з організаторів Товариства української мови імені Т. Шевченка; провідними ідеями його творів є відродження історичної пам'яті, утвердження свободи, національної й культурної самобутності українського народу).

31. **Караванський Святослав** (1920, Одеса - 2016, Балтимор, США; мовознавець, перекладач, журналіст; автор книжок “Практичний словник синонімів української мови”, “Російсько-український словник складної лексики”, “Практичний словник синонімів української мови”, “Словник рим української мови”, “Секрети української мови”).

32. **Клименко Ніна** (1939, Черкаси - 2018, Київ; мовознавець, член-кореспондент Національної академії наук України, доктор філологічних наук, професор; авторка понад 300 наукових праць; коло наукових інтересів: загальне мовознавство, україністика (словотвір, морфеміка), лексикологія, семасіологія, комп'ютерна лінгвістика, неоелліністика).

33. **Кобилянський Броніслав** (1896, с. Хотимир, Івано-Франківська область - 1986, Львів; мовознавець, педагог, кандидат філологічних наук; проводив ряд наукових досліджень у галузі історії української мови, етимології, діалектології).

34. **Ковалик Іван** (1907, с. Млинів, Польща - 1989, Львів; мовознавець, педагог, доктор філологічних наук, професор; займався питаннями загального мовознавства, історії мовознавства, історії фонології, лексикології і семасіології, термінології, лексикографії; досліджував мову Т. Шевченка, І. Франка, В. Стефаника; автор створення на ґрунтовних наукових засадах монументального словника мови художніх творів Франка в умовах відсутності повного академічного видання усієї спадщини письменника).

35. **Комаринець Теофіль** (1927, с. Передмірка, Тернопільська область - 1991, Львів; літературознавець, фольклорист, доктор філологічних наук, професор; займався дослідженням теорії та історії української літератури 18-20 століть, зокрема історія напрямів, методів, стилів і жанрів, українське бароко, творчість Т.Шевченка, І.Франка, С.Руданського, Лесі Українки, а також український фольклор).

36. **Корогодський Роман** (1933, Київ - 2005, Київ; кінокритик, літературо- та кінознавець, активний учасник руху шістдесятників, автор понад 400 статей, один із засновників серії "Українська модерна література").

37. **Коструба Петро** (1903, с. Стара Ягільниця, Тернопільська область - 1979, Львів; вчений-мовознавець, педагог, дійсний член НТШ; автор наукових статей, курсу лекцій "Фонетика сучасної української літературної мови").

38. **Кочур Григорій** (1908, с. Феськівка, Чернігівська губернія - 1994, Ірпінь, Київська область; поет, літературознавець, громадський діяч, перекладач, автор статей з теорії перекладу).

39. **Коцюбинська Михайлина** (1931, Вінниця - 2011, Київ; літературознавиця, перекладачка, шістдесятниця, дисидентка, активна культурна і громадська діячка, інтелектуалка, моральний авторитет всієї епохи; відстоювала принципи свободи, справедливості, духовності та шляхетності; лауреат Національної премії України імені Т. Шевченка).

40 **Кремінь Дмитро (**1953, с. Суха, Закарпаття - 2019, Миколаїв; поет, публіцист, есеїст, перекладач, редактор; співзасновник Народного Руху, Товариства української мови імені Т.Шевченка, лауреат Державної премії України імені Т.Шевченка).

41. **Кримський Агатангел** (1871, Володимир, Волинська область - 1942, Костанай, Казахстан; всесвітньо відомий науковець, сходознавець, перекладач, історик, відомий поліглот (понад 60 мов), один з засновників Української академії наук, чиє ім'я в 1970-му році занесено до переліку видатних діячів світу ЮНЕСКО; дослідник розвитку української літературної мови, упорядник першого видання "Головних правил українського правопису").

42 **Кузеля Зенон** (1882, с.Поручин, Тернопільська область - 1952, Париж, Франція; мовознавець, бібліограф, фольклорист, історик, журналіст, етнограф, редактор, видавець, громадський діяч; автор праці "Історичний розвиток і сучасний стан українського словникарства", редактор часописів "Українське Слово" та видань видавництв "Українська Накладня", Ukrainische Kulturberichte).

43 **Курило Олена** (1890, м. Слонім, Білорусь - 1946; мовознавиця, діалектологиня, авторка популярних підручників з української мови, творець української наукової термінології; у 1918 році написала найпопулярніший на той час підручник – "Початкова граматика української мови" (ч. 1 – 2), що перевидавався 10 разів (до 1926 р.); працювала в Термінологічній комісії при Українському науковому товаристві, уклала "Російсько-український словничок медичної термінології", "Словник української фізичної термінології (Проєкт)", "Словник хемичної термінології (Проєкт)" та "Словник ботанічної номенклятури").

44 **Лук'яненко Левко** (1928, с. Хрипівка, Чернігівська область - 2018, Київ; політичний та громадський діяч, письменник, юрист, дисидент, співзасновник Української Гельсінської Групи, Герой України, автор Акту проголошення незалежності України, лауреат Національної премії імені Т. Шевченка, розробник стратегії виведення України з-під влади Москви та зі складу СРСР шляхом референдуму на основі конституцій СРСР і УРСР та норм міжнародного права, відстоював національні права українців).

45 **Луцький Юрій** (1919, с. Янчин, нині с. Іванівка, Львівська область - 2001, Торонто, Канада; літературознавець, літературний критик, славіст, видавець, перекладач, один із найплідніших дослідників творчості Пантелеймона Куліша на еміграції).

46 **Маланюк Євген** (1897, Новоархангельськ, Кіровоградська область - 1968, Нью-Йорк, США; поет,

публіцист, мистецтвознавець, літературний критик; живучи в еміграції своєю творчістю сприяв відродженню української держави; вперше окреслив феномен малоросійства у своїй однойменній праці).

47. **Мельничук Олександр** (1921, с. Писарівка, Одеська область - 1997, Київ; мовознавець, академік НАН України; керував підготовкою фундаментального семитомного "Етимологічного словника української мови", створив школу українських етимологів.

48. **Міхновський Микола** (1873, с. Турівка, Київська область - 1924, Київ; громадсько-політичний діяч, публіцист, адвокат, перший ідеолог самостійності України).

49. **Міяковський Володимир** (1888, Ковель, Волинська область - 1972, Нью-Йорк, США; літературознавець, вчений-архівіст, дійсний член УВАН, професор, завідував будинком-музеєм Шевченка у Києві).

50. **Михальчук Кость** (1841, с. Зозулинці, Вінницька область - 1914, Київ; мовознавець, етнограф, основоположник наукової української діалектології; утверджував право української мови і культури на безперешкодний розвиток; вперше здійснив систематичний опис українських діалектів на основі порівняльних матеріалів, одержаних після обстеження українських говірок за єдиною програмою, визначив діалектичне членування української мови, окреслив межі поширення трьох наріч - північного, південно-західного та південно-східного. Разом з етнографом П. Чубинським склав першу карту українських говорів).

51. **Мишанич Олекса** (1933, с. Ляховець, Закарпатська область - 2004, Київ; літературознавець, критик, фольклорист, науковець, член-кореспондент НАН України, керівник відділу давньої української літератури Інституту літератури ім. Т.Шевченка НАН України, фундатор української школи медієвістики).

52. **Мольнар Михайло** (1930, Велика Чингава, Закарпатська область - 2006; Братислава; чеський і словацький літературознавець, україніст; пропагував українську літературу в Чехословаччині, кілька цінних праць присвятив українському фольклору – уклав і видав пісенник "Ukrajina v písních" / "Україна в піснях" та антологію народної і літературної творчості українців Чехословаччини "Ластівка з Пряшівщини").

53. **Науменко Володимир** (1852, Новгород-Сіверський, Чернігівська область - 1919, Київ; педагог, філолог, громадський діяч, журналіст, відстоював право українського народу на власну мову, учасник дискусії про самостійність української мови та літератури й про їхнє місце серед інших слов'янських мов).

54. **Німчук Василь** (1933, с. Довге, Закарпатська область - 2017, с.Довге, Закарпатська область; вчений-мовознавець, директор Інституту української мови, член-кореспондент НАН України; ослідив та видав низку визначних пам'яток української мови та літератури: "Пересопницьке Євангеліє", "Євсевієве Євангеліє", "Слово о полку Ігоревім", "Київські глаголичні листки". Під його керівництвом розроблено проєкт правопису 1999 року).

55. **Ніковський Андрій** (1885, с. Малий Буялик, нині с. Іванове, Одеська область - 1942, Ленінград, Росія; літературознавець, мовознавець, журналіст, громадський і політичний діяч, міністр закордонних справ в уряді УНР; активно співпрацював з ВУАН як член комісії для складання словника живої української мови).

56. **Огієнко Іван** (1882, Брусилів, Житомирська область - 1972, Вінніпеґ, Канада; митрополит Іларіон, вчений-енциклопедист, мовознавець світового рівня, богослов, просвітитель та культурний діяч, палкий захисник української мови, автор "Десяти мовних заповідей свідомого громадянина").

57. **Підмогильний Валер'ян** (1901, Асканія-Нова, Херсонська область - 1937, Сандармох, Росія; письменник, перекладач, засновник українського урбаністичного роману, один із найвизначніших прозаїків українського "Розстріляного відродження"; разом з Є. Плужником уклав російсько-український словник "Фразеологія ділової мови").

58. **Погрібний Анатолій** (1942, с. Мочалище, Чернігівська область - 2007, Київ; літературознавець, письменник, критик і публіцист, політичний, культурний і громадський діяч, академік, доктор філологічних наук, професор).

59. **Пономарів Олександр (**1935, Таганрог, Росія - 2020, Київ; вчений-мовознавець, професор кафедри мови та стилістики Інституту журналістики Київського національного університету імені Т. Шевченка, академік, заступник голови Всеукраїнського товариства "Просвіта" ім. Т. Шевченка; автор понад 250 наукових, науково-популярних та науково-публіцистичних праць з історії, стилістики й культури української мови, її відродження та утвердження як державної; укладач і редактор навчальних посібників і словників різних типів).

60. **Потебня Олександр** (1835, Ромни, Сумська область - 1891, Харків; мовознавець, літературознавець, філософ, фольклорист, етнограф, педагог, публіцист, громадський діяч, автор багатьох фундаментальних праць, засновник новітньої лінгвістики – харківської лінгвістичної школи, його ім'я носить Інститут мовознавства НАН України в Києві).

61. **Пріцак Омелян** (1919, с. Лука, Львівська область - 2006, Бостон, США; американський науковець українського походження, філолог, сходознавець, історик; співзасновник Міжнародної асоціації україністів, президент Міжнародного товариства з вивчення мов, культури й історії угро-фінських та алтайських народів; редактор багатьох наукових часописів).

62. **Плужник Євген** (1898, Кантемирівка, Росія - 1936, Соловецькі острови, Росія; поет, письменник, громадський діяч, політичний в'язень радянської влади, упорядник словника "Фразеологія ділової мови").

63. **Рабій-Карпінська Софія-Євгенія** (1908, Самбір, Львівська область - 1997, м. Макомбі, США; мовознавиця-діалектологиня, дослідниця бойківських говірок).

64. **Редько Юліан** (1905, с. Дернів, Львівська область - 1993, Львів; мовознавець, письменник, перекладач, доктор філологічних наук, почесний член НТШ, фахівець з української антропонімії, дослідник проблеми української ономастики).

65. **Річ Віра** (1936, Лондон, Англія - 2009, Лондон, Англія; перекладачка української літератури англійською мовою, за власним заповітом похована в Україні, натхненниця багатьох міжнародних літературних проєктів у Великій Британії, серед найбільш вагомих перекладів - твори Т. Шевченка, І. Франка, Лесі Українки, неокласиків).

66. **Рудницький Михайло** (1889, Підгайці, Тернопільська область – 1975, Львів; літературний критик, літературознавець, письменник, поет, перекладач, член поетичного угрупування "Молода Муза", дійсний член НТШ, доктор філософії, професор Львівського університету, випускник Сорбонни (Франція) і Львівського університету).

67. **Рудницький Ярослав** (1910, Перемишль, Польща - 1995, Монреаль, Канада; український канадський славіст, мовознавець, науковий і громадський діяч, літературознавець, фольклорист; заснував відділ україністики в Манітобському університеті, дійсний член Наукового товариства імені Т.Шевченка, член-засновник Української вільної академія наук у Канаді та її президент (1955–1969), голова Української наукової ради, президент Української Могилянсько-Мазепинської Академії з 1978, голова Уряду Української Народної Республіки в екзилі (1980–1989), ініціатор створення кафедри українознавчих студій в Австралії, започаткував українознавчі курси в різних університетах Австралії; заступник голови Міжнародного комітету спеціальної ономастики при ООН (1972). Як член Канадської федеральної королівської комісії для справ двомовності й двокультурності у Канаді (1968–1971) відстоював конституційне визнання мов української та інших національних меншостей у Канаді на території з 10 % або більше даного населення).

68. **Сверстюк Євген** (1927, с. Сільце, Волинська область - 2014, Київ; публіцист, філософ, правозахисник, активний учасник національно-демократичного руху, один з фундаторів ініціативи "Першого грудня", лауреат Державної премії України імені Т.Шевченка, президент українського ПЕН-клубу, автор одного з найважливіших текстів українського самвидаву 1960-х років "З приводу процесу над Погружальським", один з інтелектуальних лідерів нації).

69. **Сеник Ірина** (1926, Львів - 2009, Борислав, Львівська область; поетеса, активна громадська діячка, талановита вишивальниця, дисидентка, стояла біля витоків визвольного руху, була зв'язковою Р. Шухевича, член Української Гельсінської групи).

70. **Сімович Василь** (1880, с. Гадинківці, Тернопільська область - 1944, Львів; мовознавець, філолог, культурний діяч, дійсний член НТШ; поєднував ідеї структуралізму з потебнянським підходом до мови як вияву духовності нації).

71. **Сиваченко Микола** (1920, с. Ямпіль, Черкаська область - 1988, Київ; літературознавець, фольклорист, директор Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії імені Максима Рильського АН УРСР (з 1964). Залишив помітний слід в українській гуманітаристиці, один із фундаторів української текстології, як фундаментальної галузі літературознавства. У радянський час за свою наукову діяльність, заґрунтовану на національних літературних взірцях, зазнавав цькувань і дискримінації).

72. **Сивокінь Григорій** (1931, с. Артемівка, Полтавська область - 2014, Полтава; літературознавець, член-кореспондент НАН України).

73. **Симоненко Василь** (1935, с. Біївці, Полтавська область - 1963, Черкаси; поет, журналіст, один із найяскравіших представників шістдесятництва; його твори були голосом покоління, що пробуджували від рабської сплячки й будили національну свідомість).

74. **Синявський Олекса** (1887, с. Андріївка, Запорізька область - 1937, Київ; мовознавець, педагог, фактичний редактор остаточного тексту "Українського правопису" (1927); автор численних праць з фонетики, граматики, діалектології, культури й історії української мови; ініціатор укладання словника мови Т. Шевченка).

75. **Скляренко Віталій** (1937, с. Новомиколаївка, Кіровоградська область - 2020, Київ; мовознавець, славіст, доктор філологічних наук, професор, член-кореспондент, академік НАН України; був директор Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України в 1996–2017 рр.; автор понад 170 наукових праць з історичної акцентології, етимології, історії української мови; співавтор і співредактор семитомного "Етимологічного словника української мови").

76. **Скунць Петро** (1942, Міжгір'я, Закарпатська область - 2007, Ужгород; поет, фольклорист, краєзнавець, лауреат Національної премії імені Тараса Шевченка,яскравий представник покоління шістдесятників, один із організаторів Закарпатського обласного осередку Всеукраїнського товариства української мови, редактор першої на Закарпатті незалежної газети "Карпатська Україна").

77. **Слабошпицький Михайло** (1946, с. Мар'янівка, Черкаська область - 2021, Київ; літературознавець, публіцист, популяризатор знань з українського літературознавства, засновник міжнародного конкурсу з української мови імені П. Яцика, ініціатор всеукраїнського радіодиктанту національної єдності, один із найкращих письменників і літературних критиків сучасності; лауреат Національної премії України імені Т. Шевченка).

78. **Смаль-Стоцький Степан** (8 або 9 січня 1859, с. Немилів, Львівська область - 1938, Прага, Чехословаччина; мовознавець, педагог, літературознавець; уклав першу шкільну граматику української мови (4 видання: 1893, 1907, 1922 і 1928); завдяки його заходам введено (1893 р.) фонетичний правопис у середніх школах Буковини).

79. **Смеречинський Сергій** (1892 с. Велика Мечетня, Миколаївська область - 1954 с.Зимовне, Росія;

мовознавець, філолог, поет, перекладач, архівіст, бібліограф; досліджував синтаксис української мови, пропагував вживання народно-мовних синтаксичних конструкцій в усіх стилях, зокрема й публіцистично-наукових).

80. **Субтельний Орест** (1941, Краків, Польща - 2016, Торонто, Канада; канадський історик українського походження, професор кафедри історії та політичних наук Йоркського університету (Торонто), доктор філософії; той, хто вперше показав західному читачеві нерадянський підхід на історію Української держави).

81. **Стус Василь** (1938, с. Рахнівка, Вінницька область - 1985, Перм, Росія; поет, перекладач, публіцист, мислитель, літературознавець, правозахисник, борець за незалежність України у XX столітті. Один із найактивніших представників українського дисидентського руху, лауреат Державної премії імені Т. Шевченка, Герой України (посмертно).

82. **Танюк Лесь** (1938, с. Жукик, Київська область - 2016, Київ; режисер театру і кіно, театральний критик, перекладач, сценарист, публіцист, перекладач українською творів світового значення з німецької, англійської, французької мов, політичний та громадський діяч, член Національної комісії України у справах ЮНЕСКО, голова Всеукраїнського комітету з підготовки суду над КПРС-КПУ за злочини тоталітаризму “Нюрнберґ-2”; завжди говорив про необхідності захищати українську мову).

83. **Тимченко Євген** (1866, Полтава - 1948, Київ; мовознавець, перекладач, поліглот, академік, автор численних праць з історії української мови, граматики, фонетики, діалектології, а також шкільних підручників, склав прототип “Історичного словника української мови”).

84. **Тихий Олекса** (1927, хутір Їжевка, Донецька область - 1984, Перм, Росія; публіцист, мовознавець, педагог, правозахисник, палкий поборник української мови, послідовний й безкомпромісний берець з насильницькою русифікацією, співзасновник Української Гельсінської групи).

85. **Ткаченко Орест** (1925, Харків - 2021, Київ; мовознавець, член-кореспондент НАН України, фахівець із українського, слов'янського, фінно-угорського і загального мовознавства та соціолінгвістики; творець зіставно-історичного методу, завданням якого є з'ясування історичного підґрунтя подібностей між спорідненими та неспорідненими мовами; автор статей з української етимології, лексикології та словотвору).

86. **Чендей Іван** (1922, смт. Дубове, Закарпатська область - 2005, Ужгород, Закарпатська область; блискучий прозаїк, кіносценарист, журналіст, фольклорист, перекладач, співзасновник Народного Руху та PEN-Ukraine, лауреат Шевченківської премії, автор всесвітньовідомого сценарію фільму С.Параджанова “Тіні забутих предків”).

87. **Чикаленко Євген** (1861, с. Перешори, Одеська область - 1929, Подєбради, Чехословаччина; громадський діяч, благодійник, меценат української культури, агроном, землевласник, видавець, публіцист, один з ініціаторів скликання Центральної Ради).

88. **Чорновіл В’ячеслав** (1937, смт. Єрки, Черкаська область - 1999, Бориспіль, Київська область; політичний й державний діяч, публіцист, дисидент, один з лідерів українського правозахисного руху; людина, яка назавжди увійшла до новітньої історії як незламний борець за Незалежність України; завжди стояв на сторожі України, нашої рідної мови, культури, духовності, державного суверенітету).

89. **Чучка Павло** (1928, с. Баранинці, Закарпатська область - 2016, Ужгород, Закарпатська область; мовознавець, доктор філологічних наук, професор; автор праць “Вступ до слов'янської філології”, “Антропонімія Закарпаття”, монографії “Прізвища закарпатських українців. Історико-етимологічний словник”, один з укладачів і редакторів “Угорсько-українського словника”).

90. **Шалата Михайло** (1937, с. Бертишів, Львівська область - 2020, Дрогобич, Львівська область; літературознавець, письменник, громадський діяч, педагог, поет, критик, кандидат філологічних наук,

професор Дрогобицького педагогічного університету, засновник Дрогобицької “Просвіти”).

91. **Шаповал Микита** (1882, с. Сріблянка, Донецька область - 1932, Ржевниці, Чехословаччина; політичний і громадський діяч, публіцист, соціолог, поет, член Центральної Ради, секретар Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині; співтворець українських вищих шкіл у Празі, Української Господарської Академії в Подєбрадах, Українського Високого Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова, організатор Всеукраїнського Робітничого Союзу в Чехословаччині, голова Українського Соціологічного Інституту в Празі).

92. **Шевельов Юрій** (1908, м. Ломжа, Польща - 2002, Нью-Йорк, США; українсько-американський славіст-мовознавець німецького походження, літературознавець, культуролог, публіцист, історик української літератури, літературний і театральний критик, активний учасник наукового та культурного життя української еміграції).

93. **Шило Гаврило** (1910, с. Дерев'яне, Рівненська область - 1998, Львів; мовознавець, діалектолог, лексикограф, доктор філологічних наук, професор Дрогобицького педагогічного інституту ім. І. Франка; підготував “Лінгвістичний атлас говорів Наддністрянщини” і ”Наддністрянський регіональний словник”).

94. **Шульгин Олександр** (1889, с. Софине, Полтавська область - 1960, Париж, Франція; громадсько-політичного діяч, історик, публіцист, дипломат, один з провідних діячів Української революції 1917-1921 років, перший міністр закордонних справ УНР, професор Українського вільного університету в Празі; боронив українські інтереси на міжнародній арені, виступав проти сталінського терору в радянській Україні; “Україна, коли стане вільною, мусить увійти до складу Європейського Союзу, оскільки він буде існувати”, - сказав він ще у 1930 році, задовго до початку створення Євросоюзу).

95. **Штець Микола** (1932, с. Габура, Словаччина - 2019, м. Пряшів, Словаччина; український мовознавець зі Східної Словаччини, дослідний діалектів та літературної мову русинів-українців Пряшівщини і їх контактів з сусідніми мовами та діалектами).

96. **Ющук Іван** (1933, с. Чорників, Волинська область - 2021, Київ; мовознавець, літературознавець, перекладач, активний громадський діяч, професор; автор 20 новаторських підручників з української мови для середніх та вищих шкіл, за якими вчитиметься ще не одне покоління українців; боровся за чистоту мови, утвердження українського слова, популяризацію державної мови серед молоді).

97. **Яворівський Володимир** (1942, с. Теклівка, Вінницька область - 2021, Київ; письменник, громадсько-політичний діяч, талановитий журналіст, лауреат Шевченківської премії, безпосередній учасник конституційного процесу, поборник всього українського: захищав мову, літературу, культуру).

98. **Янів Ян** (1888, с. Мошківці, Івано-Франківська область - 1952, Краків, Польща; польський філолог, доктор філологічних, член Польської академії наук; наукові зацікавлення полягали здебільшого в дослідженні українських текстів 16-17 століть та порівнянні їх з польськими, і в українській діалектології Галичини; автор багатьох праць з польського, чеського та українського мовознавства).

99. **Яременко Порфирій** (1910, Львів - 1989, Львів; історик української літератури, педагог, професор Дрогобицького університету ім. І. Франка, автор низки монографій та статей; сфера зацікавлення – українська полемічна література).

100. **Яцик Петро** (1921, смт Синьовидсько Вижнє, Львівська область - 2001, Торонто, Канада; канадський підприємець українського походження, відомий меценат, філантроп, який ще до незалежности України підтримував численні українознавчі наукові проєкти, засновник Міжнародного благодійного фонду “Ліга українських меценатів, справжній поборник національної української ідеї, ініціатор проведення в Україні першого мовного конкурсу серед молоді).